

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1570

Vragen van het lid **Tielen** (VVD) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het artikel «Jeugdpsychiatrie bij gemeente is fout»* (ingezonden 16 februari 2018).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 26 maart 2018). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2017–2018, nr. 1403.

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «Jeugdpsychiatrie bij gemeente is fout»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de visie dat geestelijke gezondheid bij uitstek afhankelijk is van een combinatie van medische en sociale factoren en daarom zo dicht mogelijk bij de sociale omgeving van patiënten georganiseerd moet worden?

Antwoord 2

Ja. Het is van belang om de hulp aan kinderen met psychische problemen in samenhang te verlenen met andere vormen van hulp aan gezinnen. Door de hulp zo dicht mogelijk bij de sociale omgeving van kinderen te organiseren, kan het beste een integraal aanbod voor kinderen en het gezin worden neergezet. Je ziet daar al mooie voorbeelden van. Bijvoorbeeld aan sommige wijkteams is de basis ggz toegevoegd. Of het voorbeeld van de Praktijkondersteuner Huisarts (POH) in Eindhoven, waarbij een jeugd ggz ondersteuner wordt toegevoegd aan de huisarts.

Vraag 3

Deelt u de visie dat het organiseren van zorg ook kan bestaan uit samenwerking met en doorverwijzing naar specialistische zorg? Kunt u een overzicht geven van de verwijzingscijfers naar specialistische jeugd-ggz gespecificeerd op verwijzer en per jeugdregio?

¹ NRC-Next, 15 februari 2018: <https://www.nrc.nl/nieuws/2018/02/15/jeugdpsychiatrie-bij-gemeente-is-fout-a1592308>

Antwoord 3

Samenwerking in de jeugdhulp is belangrijk, zowel tussen verschillende vormen van hulpverlening als verwijzing naar gespecialiseerde jeugdhulp. Omdat het onderscheid van jeugd- en opvoedproblematiek, jeugd ggz en jeugd met licht verstandelijke beperking (lvb) vaak niet goed te maken was, is de bekostiging van deze verschillende hulpvormen met de invoering van de Jeugdwet samengevoegd in één budget en kunnen deze vormen ook niet apart worden gemeten. Om maatwerk rond de jeugdige en ouders goed vorm te geven dienen de verschillende vormen van hulp beter samen te werken, zoals Spirit en De Bascule in Amsterdam dat gaan doen. Wel is er informatie beschikbaar over het jeugdhulpgebruik per gemeente en per regio, inclusief over de verwijzing. Hiervoor kunt u de jeugdhulpgebruik app van de VNG raadplegen.²

Vraag 4

Deelt u de mening dat juist door alle soorten jeugdhulp door gemeenten te laten organiseren de juiste zorg op de juiste plek op het juiste moment kan worden geboden?

Antwoord 4

Ja.

Vraag 5

Deelt u de mening dat het binnen de geestelijke gezondheidszorg van groot belang is dat wederzijds vertrouwen en erkenning de basis vormen voor samenwerking? Hoe kunt u eraan bijdragen om dit tussen de beroepskolommen te stimuleren?

Antwoord 5

Wederzijds vertrouwen en erkenning is inderdaad een belangrijke basis voor samenwerking. De goede inhoudelijke dialoog tussen de jeugd ggz aanbieders/ professionals en de gemeenten en de jeugdhulp aanbieders onderling wordt nog onvoldoende gevoerd. Dit kwam ook onder meer uit de landelijke ronde tafel bijeenkomst «Zorg voor jeugd», op 12 februari jl. georganiseerd door VWS samen met J&V en de VNG. Het is van belang om dit vertrouwen te herstellen en het is natuurlijk in de eerste instantie aan de partijen zelf om hierin stappen te zetten. De Jeugdwet biedt het kader waarin gemeenten aanbieders kunnen stimuleren beter met elkaar samen te werken. Die samenwerking komt tot stand als de hulp anders dan in het verleden wordt ingekocht, zodat aanbieders worden gestimuleerd om samen te werken rondom de problematiek van het kind. Het is vooral zaak deze ontwikkelingen goed te volgen en daar waar mogelijk de lokale dialoog te faciliteren o.a. via regionale ronde tafelbijeenkomsten en het «voeden» van deze dialoog met o.a. goede praktijkvoorbeelden.

Vraag 6

Is bij betrokken partijen voldoende bekend dat de huisarts direct kan doorverwijzen naar de juiste zorgverlener? Zo nee, welke mogelijkheden ziet u om dit te verbeteren?

Antwoord 6

Sinds de invoering van de Jeugdwet is het nog steeds mogelijk dat de huisarts direct kan doorverwijzen naar de specialistische ggz. De huisarts is laagdrempelig en voor veel cliënten een bekende en vertrouwde hulpverlener. De huisarts kan een belangrijke en signalerende rol spelen en daarmee bijdragen aan een passende toegang tot de jeugdhulp. Daarnaast spelen de wijkteams een belangrijke rol bij de toegang tot de jeugdhulp. Uit de tussen-evaluatie van de Jeugdwet blijkt dat er aanwijzingen zijn dat investeren in goede lokale toegang (via wijkteams) en de inzet van de praktijkondersteuner jeugd ggz bij de huisarts, kunnen leiden tot minder verwijzingen naar specialistische hulp. Een POH-jeugd ggz of de goed georganiseerde wijk-

² <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrljoiOTgzNGNhMDYtMTczOS00OWY0LThjODYtMzVIZGVhYjQxZjVmlwidCl6ljYzMjJIMzBhLWExNDMtNDhINS05NTEwLTFhZjAxZTE5NDU2OClmMiOjh9>

teams, kunnen zelf ondersteuning bieden, dan wel indien nodig tijdig specialistische hulp erbij halen, om escalatie van problemen te voorkomen. Verschillende gemeenten zetten hier ook op in. Het is daarom belangrijk dat de gemeenten de huisartsen zien als een bondgenoot, die zeker met een POH jeugd erbij, kan zorgen voor een juiste triage. Gemeenten zien dit ook steeds beter en zij ondernemen verschillende initiatieven om de huisartsen beter te bedienen met informatie over het ingekochte jeugdhulpaanbod of door het stimuleren van een betere samenwerking tussen wijkteams en huisartsen. Vanuit VWS kunnen we faciliteren dat de goede regionale voorbeelden van samenwerking landelijk worden verspreid onder meer via het Nederlands Jeugd Instituut en het Kenniscentrum KJP.

Vraag 7

Deelt u de visie dat de samenwerking tussen de praktijkondersteuners huisartsen (POH)-(jeugd)ggz en de wijkteams een belangrijke rol speelt in de toegang tot de geestelijke gezondheidszorg? Wat kunt u doen om gemeentes, huisartsen en wijkteams die richting op te bewegen? Hoe kunnen gemeenten leren van de positieve resultaten van de pilots in Eindhoven en Groningen?

Antwoord 7

Er zijn verschillende manieren om de verwijzing naar specialistische jeugdhulp te verbeteren. Dit hangt echter ook samen met de unieke jeugdhulpvraag per gemeente en regio en met de organisatie van het jeugdhulpaanbod. De oplossing van Eindhoven hoeft in een andere stad niet te werken. Wel is het goed als gemeenten, net als aanbieders, kennis nemen van goede voorbeelden die hen kunnen helpen bij ervaren problemen. Hier ligt in eerste aanleg een verantwoordelijkheid voor gemeenten en aanbieders. In het nieuwe ZonMw programma Effectief werken in de jeugdsector wil ik aandacht gaan besteden aan het bundelen van kennis rond een thema en dat meer geordend publiceren, zodat de kans groter wordt dat partijen er kennis van kunnen nemen en er hun voordeel mee kunnen doen. Zie verder ook mijn antwoord op vraag 6.

Vraag 8

Herkent u de observatie dat er op dit moment te weinig ggz-expertise is in wijkteams om problemen adequaat op te pakken? Hoe kan de expertise binnen wijkteams worden verbeterd al dan niet om tijdig iemand door te sturen naar de huisarts of specialistische zorg?

Antwoord 8

De diversiteit in wijkteams is heel groot. Dit blijkt onder meer uit de tussenevaluatie. Dat is lastig voor de specialistische hulp, die dan moeilijk weet af te schalen naar wijkteams en moeilijk weet wat wel en niet van de wijkteams mag worden verwacht. Ik ga met de gemeenten in gesprek over de wijze waarop we bij de wijkteams (binnen een regio) voor meer uniformering kunnen kiezen, zodat we beter van elkaar weten wat we van elkaar kunnen verwachten. De specialistische expertise binnen de wijkteams en de samenwerking met de specialistische hulp, maakt hier onderdeel van uit.